

Møteinnkalling

Utvalg: Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Møtested: Telefonmøte
Dato: 9.1.2018
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 915 38 046 eller
fmopebe@fylkesmannen.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

NB! PROSEDYRE FOR OPPKOBLING TIL TELEFONMØTE

- **Møtedeltagere ringer 800 88 860 på møtetidspunktet og følger instruksjonene. Møtedeltager bruker følgende kode: 605747 og avslutter med # tast.**

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 22/2017	Godkjenning av protokoll/innkalling og valg av medlemmer til signering av protokoll		
ST 23/2017	Sak - Frydalen landskapsvernområde - Høringsuttalelse kommuneplanens arealdel- Nord-Fron		2017/6976

Arkivsaksnummer: 2017/6976-2

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 12.12.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	23/2017	09.01.2018

Sak - Frydalen landskapsvernområde - Høringsuttalelse kommuneplanens arealdel- Nord-Fron

Innstilling fra forvalter

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre viser til oversendt høringsdokument i forbindelse med rullering av arealdelen i kommuneplanen for Nord-Fron kommune mottatt den 9.11.2017.

Nasjonalparkstyret har følgende uttale til høringsdokumentene:

Nasjonalparkstyret mener det må synliggjøres i planbeskrivelsen at innenfor Frydalen LVO vil vernebestemmelsene gjelde samtidig med PBL. For tiltak som krever tillatelse fra vernemyndigheten må denne foreligge for at tiltaket skal kunne gjennomføres.

Forvaltningsplanen kan være juridisk bindende i de tilfeller vernebestemmelsene viser direkte til forvaltningsplanen. Nåværende omtale i planbeskrivelsen av forholdet mellom verneforskrift og forvaltningsplan på den ene siden og PBL på den andre, anses ikke dekkende.

Nasjonalparkstyret mener det er uheldig at forslag til bestemmelser i kommuneplanen (7.2.2) øker gjeldende arealbegrensninger for areal til boformål på setre i Frydalen LVO. Det kan oppfattes som om de foreslåtte bestemmelsene åpner for en generell adgang til en økning av boareal på setre i dette området. Med bakgrunn i at en generelt ser en økning av bruk av setre til fritidsbruk utenom setersesongen bør en føre-var- holdning (nml § 9) legges til grunn. Den samla belastning for villreinen (nml § 10) i disse områdene er stor. Det henstilles om at en opprettholder gjeldende arealbegrensninger for boareal (samla 100 m²) som også er i tråd med forvaltningsplan. At setre i en båndleggingssone og landskapsvernområde skal ha tilsvarende muligheter til en økning i areal til boformål som setre utenfor slike områder mener vi i seg selv ikke er et tungtveiende argument. Nasjonalparkstyret legger gjeldende verneforskrift og forvaltningsplan til grunn ved behandling av søknader innenfor verneområdet, og det er her er tydelig skille mellom de landbruksmessige behovene og ev andre behov. Landbruksmessige behov er i denne sammenheng ikke styrt at arealbegrensningene.

Videre anser nasjonalparkstyret at mulige konsekvenser av landskapets karakter og eventuell påvirkning av villreinen og dens leveområder som følge av bestemmelser knyttet til arealutvidelser ikke er tilstrekkelig synliggjort i den foreliggende planbeskrivelsen.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Høringsdokumenter for offentlig ettersyn, kommuneplanens arealdel 2018-2029, Nord Fron kommune.

Saksopplysninger

Nord-Fron kommune vedtok i PU-sak 100/17 i møte den 7.11.2017 å legge forslag til kommuneplanens arealdel 2018-2029 ut til offentlig ettersyn. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre mottok høringsdokumentene den 13.11.2017.

Hjemmelsgrunnlag

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for de store verneområdene i Rondaneregionen til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Denne saken dreier seg om en høringsuttalelse til arealplan, og er dermed ikke et vedtak som er hjemlet i verneforskrift eller naturmangfoldlov. Som forvaltningsmyndighet for deler av områdene som inngår i arealplan er det nasjonalparkstyret som kan avgi uttale om forhold knyttet til sitt forvaltningsområde.

Verneformål – forskrift

Verneforskrift for Frydalen LVO ble vedtatt i 2003 og har som formål å:

- *Ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjøre en vesentlig del av landskapets egenart.*
- *Ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planeteliv*
- *Ta vare på landskapsformene*

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I verneforskriftens § 3 punkt 1.1 angis et forbud mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Punkt 1.3 i samme bestemmelse sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til c) oppføring av nødvendige nye bygninger til jordbruks- og seterformål, d) ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplanen.

Forvaltningsplan

Generelt når det gjelder ombygginger/tilbygg sier forvaltningsplanen følgende:

«Utfordringer knyttet til ombygginger og tilbygg er at disse tiltakene kan endre landskapets karakter og dermed verneverdier. Utvidelser av bygningsmassen kan også føre til økt bruk og ferdsel inn i villreinens leveområde. Utfordringer knyttet til bygningsmasse ligger spesielt i LVO der bygningsmassen er størst.»

Om tilbygg i seter/kulturlandskapsområdene i Frydalen LVO som vist i vedlegg 4-10 i forvaltningsplanen sier planen følgende: *«Søknader om tilbygg i disse områdene vil bli behandlet individuelt. I disse områdene er det hovedsakelig setrer som utgjør bygningsmassen og som brukes til både landbruks – og fritidsformål.»*

Videre står det i forvaltningsplanen at følgende hensyn skal vektlegges ved ombygginger/tilbygg:

- *Hvor reelt er behovet for endringen? Endringer som følge av gjenopptaking av seterdrift eller som følge av endret lovgiving knyttet til husdyrhold/beitebruk/melkeproduksjon/småskalaproduksjon skal forvaltningsmyndigheten i utgangspunktet være positiv til. Tilbygg/ombygging som følger av*
- *private behov vil vurderes strengere.*
- *Ved nærhet til spesielle forhold/verdier som snaufjell, vassdrag, sårbart plante/dyreliv skal*
- *søknaden vurderes strengt.*
- *Tilbygg/ombyggingen skal tilpasses bygningsmiljøet for øvrig med hensyn til eksteriørmessig utforming og plassering i tunet.*
- *Arealet på nye tilbygg skal søkes minimalisert og bør ikke utgjøre med enn 30 % av arealet til bygningen på vernetidspunktet*.*
- *En seterstue bør ikke overstige 70 m² tillatt bruksareal (TBRA), mens et kokhus ikke bør overstige 30 m² (TBRA).*
- *For fritidsboliger i seterområdene vil øvre grense være 65 m² tillatt bruksareal (TBRA).*
- *Uteplass skal legges på bakken og skal være uten rekkverk.*

Ombygginger og tilbygg som skal dekke landbruksmessige behov vil ikke være undergitt de absolutte kravene som maksimalt tillatt bruksareal. For slike bygg vil de landbruksmessige behovene være styrende. En må kunne forutsette at slike behov kan dokumenteres.

«Seterbygningene – verdier og utfordringer» (Raddum 2007), en veileder utgitt av Fylkesmannen i Oppland er relevant i vernemyndighetenes vurderinger knyttet til tilbygg/ombygging av bygninger på setra/seterstulen.

Naturmangfoldloven

Vedtaket om høringsuttalelse til kommuneplan, vil ikke berøre naturmangfoldet. Vedtaket er derfor ikke vurdert etter nml §§ 8 -12.

Vurdering

Verneforskrift, forvaltningsplan og forholdet til PBL

Følgende omtale er hentet fra planbeskrivelsen i høringsdokumentet under punkt 6. Planens virkninger – 6.1 Naturverdier og biologisk mangfold (s. 37):

«I tillegg er ikke arealgrensene for seterhus i forvaltningsplanen for Rondane er juridisk bindende, kun veiledende. Plan- og bygningsloven vil styre hva som kan føres opp på disse eiendommene, siden det må være i samsvar med LNF-formålet.»

Planbeskrivelsens omtale av lovverk som gjelder for Frydalen LVO oppfattes unyansert og ikke helt dekkende. En slik omtale i planbeskrivelsen som nå står vil i verste fall kunne være villedende og skape urealistiske forventninger for grunneiere og andre.

Innenfor soner som er båndlagt etter naturmangfoldloven og vernet etter naturvernloven/naturmangfoldloven, vil bestemmelsene i verneforskriften sammen med PBL styre arealbruken. **I de tilfeller der det i vernebestemmelser er vist direkte til forvaltningsplanen kan forvaltningsplanen være juridisk bindende. I § 3 i Frydalen LVO er det vist direkte til forvaltningsplanen.** Videre er det ikke anledning i medhold av PBL å gi igangsettingstillatelse til tiltak dersom myndigheten for særlovsbestemmelser som gjelder, ikke har gitt tillatelse. I slike tilfeller kan kun en rammetillatelse gis. I naturmangfoldloven (NML) er dette forholdet beskrevet under § 48,3. avsnitt: *«Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.»*

Verneverdiene og konsekvenser

I tillegg til ivaretagelse av de spesielle natur- og kulturmiljøene som utgjør en vesentlig del av landskapet i Frydalen LVO sin egenart, er formålet for vernet blant annet å ta vare på villreinens leveområder.

Forvaltningsmyndigheten for de store verneområdene i Rondane som inkluderer Frydalen LVO anser på et generelt grunnlag at utvidelse av areal til beboelse vil kunne medføre både en standardheving og tilrettelegge for at flere personer kan oppholde seg i bygningene. Begge deler vil igjen kunne føre til økt ferdsel i områdene – både ved at bruksfrekvensen av bygningene øker og at antall personer som oppholder seg der øker. Et boareal på 150 m² på en seter er relativt stort da en i dagens landbruksdrift gjerne har kortere oppholdstid i forbindelse med seterbruken enn i tidligere tider, selv om bokvalitetskravene har endret seg. Det er videre heller ikke uvanlig at det kan være en glidende overgang mellom det å bruke setra i forbindelse med landbruksdrift og det å bruke setra til fritidsbruk. Villreinen i Rondane er utsatt for stor samlet belastning når det gjelder forstyrrelser både menneskelig ferdsel til fots, motorferdsel, barrierer i form av veger osv. Det er derfor ikke ønskelig å legge til rette for tiltak som kan føre til økt ferdsel inn i de sentrale deler av villreinens leveområde som nærliggende Vulufjell er. Tiltakene i seg selv (mulig arealøkning på 900 m²) er sannsynligvis ikke avgjørende for villreinens bruk av sine leveområder, men sammen med andre,

tilsvarende tiltak i sum og over tid, vil dette kunne få konsekvenser. Her er det relevant å peke på at forslag til bestemmelser i kommuneplanens arealdel legger opp til ytterligere økninger i bruksareal for fritidsboliger innenfor de ulike villreinsonene (utenfor verneområdene) som også kan medføre økt ferdsel inn i villreinens leveområder. Det savnes en nærmere beskrivelse og avveining av forholdene som nevnes her.

Det savnes også en tydeligere synliggjøring av konsekvensene av foreslåtte arealøkning i forhold til landskapskvalitetene i Frydalen LVO, selv om bestemmelsene legger til grunn at bygninger skal være i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Vi kan ikke se at dette er et tema som er vurdert under kapitlet om planens virkninger, hverken under landskap eller kulturmiljø.

I planbeskrivelsen i høringsdokumentet står det at en økning av bruksareal på setre i Frydalen LVO må være i samsvar med LNF-formålet. En antar at inkludert i dette vurderer kommunen tiltak som inngår i veilederen Landbruk pluss (T-1443). Landbruk pluss legger til grunn at for å bli vurdert som tiltak innenfor dette begrepet må det være et tillegg til ordinær landbruksdrift.

Konklusjon

Det må synliggjøres i planbeskrivelsen at innenfor Frydalen LVO vil vernebestemmelsene gjelder samtidig med PBL. For tiltak som krever tillatelse fra vernemyndigheten, må denne foreligge for at tiltaket skal kunne gjennomføres. Forvaltningsplanen kan være juridisk bindende i de tilfeller vernebestemmelsene viser direkte til forvaltningsplanen. Nåværende omtale i planbeskrivelsen av forholdet mellom verneforskrift og forvaltningsplan på den ene siden og PBL på den andre, anses ikke dekkende.

Det vurderes uheldig at forslag til bestemmelser i kommuneplanen (7.2.2) øker gjeldende arealbegrensninger for boareal. Foreslåtte bestemmelse kan oppfattes som om det åpnes for en generell adgang til en økning av areal til boformål på setre i Frydalen LVO. Med bakgrunn i at en generelt ser en økning av bruk av setre til fritidsbruk utenom setersesongen bør en føre-var- holdning (nml § 9) legges til grunn. Den samla belastning for villreinen (nml § 10) i disse områdene er stor. Det henstilles om at en opprettholder gjeldende arealbegrensninger for boareal (samla 100 m²) som også er i tråd med forvaltningsplan. At setre i en båndleggingssone og landskapsvernområde skal ha tilsvarende muligheter til en økning i areal til boformål som setre utenfor slike områder mener vi i seg selv ikke er et tungtveiende argument. Nasjonalparkstyret legger gjeldende verneforskrift og forvaltningsplan til grunn ved behandling av søknader, og det er her er tydelig skille mellom de landbruksmessige behovene og ev andre behov. Landbruksmessige behov er i denne sammenheng ikke styrt at arealbegrensningene.

Videre anser en at mulige konsekvenser på landskapets karakter og eventuell påvirkning av villreinen og dens leveområder som følge av bestemmelser knyttet til arealutvidelse, ikke er tilstrekkelig synliggjort i den foreliggende planbeskrivelsen.